

e-Bubbels uit Filosofenfontein

Assumption

11 augustus 2023

Voorwoord

Beste lezers,

Volop zomer en vakantie, tijd van genieten en ontspannen, van groeien, bloeien en oogsten, tijd om in alle rust dit vakantienummer door te nemen. Ook 'Gods volk onderweg' is even met vakantie, niet om te rusten maar om de quiz voor het Fonteinfeest op te stellen. Midden in deze oogstmaand vieren we O.L.V.-Hemelvaart, waarnaar de afbeelding op de voorpagina verwijst.

Graag jouw bijdragen voor het volgende nummer insturen voor 1 oktober 2023 naar info@filosofenfontein.be.

Veel leesplezier,
Marie-Josée en Jacqueline

Inhoudstafel met links

Voorwoord	2
Inhoudstafel met links	2
Info van de FF-gemeenschap	3
Fonteinfeest op zaterdag 2 september	3
Een feestelijke zangnamiddag	4
Filosofenfontein, advocaat voor het klimaat	4
Kerkberaad rond de toekomst van Filosofenfontein - zondag 24 september	7
Kerkberaad als jaarlijkse Algemene Vergadering van FIFO vzw - zondag 15 oktober	7
Start Avondprogramma - dinsdag 10 oktober om 20 uur	7
Space for Grace-project	8
Mijmeringen van kapelgangers	9
Had dit voorkomen kunnen worden?	9
Zorg voor de armen en zorg voor de natuur zijn met elkaar verbonden	9
De reserves van de aarde?	11
Kleinkinderen leren ons grootouders, opnieuw eerbied hebben voor alle leven	11
e-Kaarsje	14
Op e-Pero bij	15
Informatie en interessante weetjes	17
De oude stedelijke culturen in de tijd van en voor Abraham	17
Doe mee aan de Refugee Walk op 8 oktober	19
Nieuws van Amnesty International	19
Boekbespreking: Aan Paulus - Luc De Saeger	21
Boekbespreking: De namiddag van het christendom - Tomas Halik	22
Preekcursus 2023-2024	24
En tot slot	25

Info van de FF-gemeenschap

Fonteinfeest op zaterdag 2 september

door de kerngroep Sabine, Ides, Frank, Marcel en Jacqueline

Ons jaarlijks Fonteinfeest gaat door op zaterdag 2 september. Deze keer willen we extra aandacht vragen voor klimaatrechtvaardigheid: het jaarthema van de Wereldgroep, dat onze activiteiten kleurt zoals aangegeven in volgend programma:

15.00 uur-17.00 uur: Natuurwandeling in Heverlee bos met Louis De Smet (broer van Jan) als onze natuurgids en als thema 'Mogelijke acties om het bos klimaatbestendig te maken'.

17.00 uur-18.00 uur: Drankje en symbolische inhuldiging van een boom in het park.

18.00 uur-19.30 uur: Feestelijk buffet met een gevarieerde keuze aan vegetarische en andere gerechten.

19.30 uur-21.00 uur: Spetterende quiz met enkele doordenkertjes rond klimaatrechtvaardigheid. De regie ervan is in handen van Frank Cuypers.

21.00 uur-22.00 uur: Opruimen, afwassen ... en naar huis: Vele handen maken het werk licht!

Iedereen welkom!!!

Inschrijven en betalen voor het buffet kan tot en met zaterdag 26 augustus via onze website of via volgende rechtstreekse link. Prijzen zijn all-in: jonger dan 15 jaar gratis, jongere/student ouder dan 15 jaar 15 euro, volwassene 25 euro.

Terug naar inhoudstafel

Herdenkingsvieringen Huub Oosterhuis in Filosofenfontein - oproep

door Marcel Braekers en Jef Schoenaerts

Op 9 april, paasdag, overleed Huub Oosterhuis.

De 89 jaar van zijn leven geven een beeld van de turbulente kerkgeschiedenis in ons Nederlands taalgebied sinds het Tweede Vaticaans Concilie. Oosterhuis was eerst priester-jezuïet die begin jaren '60 botste met het kerkinstituut omwille van zijn vernieuwende, geëngageerde kijk op het geloof en op de kerk. Daarom werd hij als priester geschorst.

Die kijk vertaalde hij in een uitgebreid oeuvre van preken, gedichten, liturgische teksten. Daarin schreef hij een geloofstaal die op een vernieuwde wijze inzichten verwoordde over geloven, over god, over Christus, over de kerk, over de basiselementen van het christelijk geloof. Hij inspireerde daarmee velen om hun geloof op een eigentijdse manier te beleven.

Een aantal van zijn uitdrukkingen om over en met God te spreken zijn binnen de vieringen in Filosofenfontein standaard geworden. Ze zijn - zeker als ze op muziek gezet zijn door componisten als Oomen en Löwenthal - gaan behoren tot de liedcultuur in onze vieringen. Hoe vertrouwd klinken ze niet in onze oren:

*Een vreemd bekend gezicht,
Licht laatste woord van Hem die leeft,
Die 't verloren kind schreiend zoekt en vindt,
Stem als een specht die klopt aan mijn gehoorbeen,
Als een wachtwoord doorgegeven, als een vreemd vertrouwd verhaal*

...

In drie vieringen (15, 22 en 29 oktober) zullen we in onze kapelgemeenschap stilstaan bij het geschenk dat we van hem hebben ontvangen. In de voorbereiding daarvan willen we alle kapelgangers de kans geven een inbreng te doen.

We willen delen welke uitdrukkingen ons lief zijn geworden, met welke beelden we affiniteit voelen. We willen samen verwoorden hoe de taal van Oosterhuis ons geloof, ons bidden heeft beïnvloed. We willen op zoek gaan naar de bronnen die hij gebruikte. We willen nagaan waar hij een brede bedding van het geloven zelf opdelft. Vanuit die zoektocht en die gesprekken trekken we enkele krachtlijnen waarmee we de vieringen samen vormgeven.

Wil je deelnemen? Geef dan je naam op bij Jef Schoenaerts (jefschoenaerts@hotmail.com). In de eerste helft van september bepalen we wanneer we starten met onze uitwisseling.

Het liturgieboekje van de uitvaart kan je vinden op [de website van het fonds Huub Oosterhuis](#).

Terug naar inhoudstafel

Een feestelijke zangnamiddag

door Ides Nicaise

In het najaar, waarschijnlijk in de advent, zal Arnout Malfliet het orgel laten gloriëren, en zingen wij onder leiding van Geert Craps. Ook Kris Gelaude zal hieraan meewerken. Het is een goede gelegenheid voor iedereen om kennis te maken met een paar liederen uit het repertorium van Filosofenfontein. In deze sessie vieren we ook de grote inspirator en dichter Huub Oosterhuis, die op paasdag is overleden. We eindigen met een glaasje.

Terug naar inhoudstafel

Filosofenfontein, advocaat voor het klimaat

door Sabine Van Huffel en Ides Nicaise

Tijdens de zondagsviering van 2 juli en het daaropvolgende 'Aperitief mondial' lieten we de oproep van Paus Franciscus doorklinken om als gelovigen onze relatie met de aarde en het klimaat te herstellen, in solidariteit met de armen. In de viering van 6 augustus stond de zorg voor de natuur en ecospiritualiteit centraal - eveneens met de encycliek Laudato Si van Franciscus als spirituele rode draad.

De **Wereldgroep** wil rond het thema klimaatrechtvaardigheid een trekkersrol opnemen, waar mogelijk samen met andere Leuvense partners. Ziehier alvast een concreet overzicht van activiteiten waarop jij uitgenodigd bent.

Fonteinfeest: zaterdag 2 september

- Tijdens de wandeling langs Heverleebos zal Louis De Smet uitleg geven over het belang van biodiversiteit, onder andere voor het klimaat - en hoe men daaraan werkt in Heverleebos.
- Na de wandeling wordt een boom in het beschermd domein van Filosofenfontein symbolisch ingehuldigd als symbool van onze solidariteit met de paus, zijn encycliciek Laudato Si en onze daadkracht voor een integrale ecologie.
- Het buffet zal even feestelijk zijn als andere jaren met aandacht voor vegetarische schotels.

Wees advocaat voor het klimaat: zondag 10 september

Na de viering, om 12 uur, wordt een korte samenkomst gehouden van Heverleese actiegroepen (Vrienden van Heverleebos, Grootouders voor het Klimaat, Filosofenfontein, Buurtcomité Zot van H e.a.) op het grasperk voor Alma 3 in het Arenbergpark, als opvolging van de 'Klimaatzaak'. Waar gaat het om? België komt zijn internationale klimaatbeloftes niet na. Vzw [Klimaatzaak](#) voert daarom, samen met tienduizenden burgers, een rechtszaak om de vier bevoegde Belgische overheden te dwingen tot maatregelen. In 2021, bij de start van de Klimaatzaak voor de rechtbank van eerste aanleg, kwamen in meer dan 100 gemeenten en steden burgers op straat als [advocaat voor het klimaat](#). De actie was een groot succes en werd in nationale en lokale media opgepikt. Omdat de Belgische overheden ondanks het vonnis nog steeds hun engagementen niet nakomen, stapt Klimaatzaak opnieuw naar de rechtbank om de noodzakelijke uitstootreducties bindend te laten opleggen. Op 10 september 2023 wil Klimaatzaak, met jouw steun, opnieuw zoveel mogelijk sympathisanten en organisaties in het hele land mobiliseren om, net voor de start van de beroepszaak, onze stem luid te laten horen. Die dag zijn we allemaal advocaat voor het klimaat.

Inspiratienamiddag rond 'Klimaatrechtvaardigheid en Ecospiritualiteit' i.s.m. SPES: zaterdag 23 september

Dit event gaat door van 15.00 tot 19.00 uur in de ontmoetingsruimte van WZC Annuntiaten te Heverlee. De Wereldgroep van Filosofenfontein is één van de co-organisatoren. Op het programma staan:

- Opening van het 'Voedselbos van de Hoop',
- Receptie,
- Film 'The Letter', een prachtige en krachtige documentaire over een initiatief van Paus Franciscus met klimaatactivisten uit alle continenten,
- Panelgesprek.

Deelname is gratis. Schrijf je alvast in op <https://forms.gle/U37DQNFAGCZ8W58Z7>, waar je ook nog meer info kan vinden.

Actualiteitscafé over 'Voedsel en klimaatrechtvaardigheid': maandag 6 november

Welk verband is er tussen ons voedingspatroon en de klimaatverandering? Hoe kunnen we tegen 2050 de wereldbevolking voeden zonder ontsporing van het klimaat?

Zoals gewoonlijk gaat dit actualiteitscafé door in het Wereldcafé op het Helleputteplein om 19.30 uur. Gastspreker is Jan Wyckaert, voormalig directeur van Rikolto.

Meer info en inschrijven via onze website of [via deze link](#).

En verder ...

- Op 5 of 7 december (datum wordt nog bevestigd) krijg je een tweede kans om de film 'The Letter' te zien (zie hierboven bij 23 september). We organiseren een publieke vertoning in samenwerking met UP in het auditorium van de stadsbibliotheek 'De Tweebronnen' met voor- en nabespreking en een drankje.
- Een actualiteitscafé over 'Biodiversiteit en klimaatrechtvaardigheid' en/of rond 'Leuven klimaatneutraal 2030'.
- Tussen 15 februari en 16 maart speelt de theatergroep 'Het Nieuwstedelijk' een stuk getiteld '9,6 (een verweer)' van Stijn Devillé: een indringend toneelstuk over klimaatrechtvaardigheid. Meer info: [9,6 \(een verweer\) - Het nieuwstedelijk](#)

Tot slot nog twee concrete suggesties

- Ook als gezin of zelfs als individu kan je heel wat doen voor het klimaat: je voeding, je energieverbruik, je verplaatsingen, je consumptie, je spaargeld ... het heeft allemaal meer invloed op het klimaat dan je misschien zou denken. Ecokerk biedt je daarvoor deze handige [checklist](#) aan.
- Het appèl voor klimaatrechtvaardigheid raakt mensen zo diep dat het bij sommigen gevoelens van angst, machteloosheid of zelfs weerstand oproept. Het is daarom belangrijk om op een positieve, verbindende manier over dit thema te spreken. De vzw [KlimaatContact](#) organiseert daarom vormingsreeksen (6 sessies van telkens ongeveer 2 uren). Als we met 8 deelnemers zijn (momenteel zijn we al met drie) wil KlimaatContact voor ons een afzonderlijke reeks organiseren, waarbij we plaats, data en uren zelf kunnen voorstellen. Ben je geïnteresseerd, meld je dan a.u.b. bij ides.nicaise@kuleuven.be.

Terug naar inhoudstafel

Kerkberaad rond de toekomst van Filosofenfontein - zondag 24 september

door de werkgroep Toekomst van Filosofenfontein

Na onze eerste stand van zaken van de Werkgroep Toekomst van Filosofenfontein op 5 maart (zie ook de e-Bubbels van 7 april), is de tijd nu rijp om de gemeenschap een aantal concrete voorstellen voor te leggen. We doen dat in ons kerkberaad van zondag 24 september om 11.30 uur, aansluitend op de zondagsviering. Na het overzicht van onze voorstellen is er gelegenheid om vragen te stellen en in gesprek te gaan.

Iedereen welkom!! Meer nieuws volgt nog via e-mail.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Kerkberaad als jaarlijkse Algemene Vergadering van vzw FIFO - zondag 15 oktober

door Sabine Van Huffel, Ides Nicaise, Rik Nuytten

Het kerkberaad van 24 september wordt volledig gewijd aan de voorstellen van de werkgroep Toekomst van Filosofenfontein en dat willen we niet mengen met andere agenda's.

Daarom zal er op zondag 15 oktober na de viering om 11.30 uur weer een kerkberaad zijn om de jaarlijkse algemene vergadering van de vzw FIFO te laten doorgaan waarin we de activiteiten presenteren van het voorbije jaar en het financieel overzicht geven. Verder zullen alle items voor een algemene vergadering aan bod komen.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Start Avondprogramma - dinsdag 10 oktober om 20 uur

door Jan Degraeuwe

Hans Ausloos over 'Geweld, God en Bijbel'

Geweld en religie lijken onlosmakelijk met elkaar verweven te zijn. Ook de Bijbel, het 'heilige boek' waarop zowel joden als christenen zich baseren, puilt uit van gewelddadige passages. Hoe gevarieerd dit Bijbelse geweld ook is, de rode draad erdoorheen lijkt God te zijn: in het merendeel van de Bijbelse teksten geeft hij er alvast zijn impliciete of expliciete steun aan, als hij er al niet de aanstoker, de opdrachtgever of zelfs het subject van is. Een reflectie op de relatie tussen geweld, God en Bijbel moet dan ook minstens even veelkleurig en genuanceerd zijn als de wijze waarop de Bijbel het al dan niet goddelijke geweld ter sprake brengt.

Hans Ausloos is professor Bijbelwetenschappen aan de UCLouvain en Directeur de recherches bij het Fonds de la Recherche Scientifique (F.R.S.-FNRS). Hij publiceerde verscheidene boeken en artikels in wetenschappelijke tijdschriften en reeksen, naast talrijke bijdragen over de Bijbel voor een breder publiek, waaronder 'Geweld - God - Bijbel' (Averbode, 2019).

Het avondprogramma vindt plaats in de zaal van Filosofenfontein.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Space for Grace-project

Kom naar de Agora!

door Ides Nicaise

Eén luik van het Space for Grace-project is tot hiertoe wat onderbelicht gebleven: de Agora. We hebben er nochtans in de projectgroep vaak over gebrainstormd.

In veel samenkomsten is één bepaalde persoon aan het woord: een spreker in het avondprogramma, een voorganger in de viering ... Soms blijven mensen achteraf zitten met vragen of bedenkingen. We zijn ervan overtuigd dat zingeving en waarheid niet louter van bovenaf of van buitenaf ontstaan maar dat ze opduiken uit ideeën, ervaringen, inzichten die men met elkaar deelt. Daarom willen we kansen scheppen om in dialoog te gaan over wat ons drijft, boeit, bezielt.

Die dialoog wordt geanimeerd en gemodereerd, en kan verschillende vormen aannemen: geïnteresseerden die samen met een voorganger reflecteren over de lezingen van een aanstaande viering; kleine groepjes die met richtvragen napraten over die lezingen, online, in de kapel of op het terras van Filosofenfontein; of nog, een meer open forum op onze website, waar ook buitenstaanders kunnen op reageren.

We zijn inmiddels gestart met deze laatste formule. Naar aanleiding van de themaviering over klimaatrechtvaardigheid zijn al een paar mensen in de pen gekropen: je vindt hun reflecties op <https://www.filosofenfontein.be/gemeenschap/agora>. Je wordt uitgenodigd om erop te reageren, weliswaar nadat je jezelf hebt aangemeld via de knop 'aanmelden' of de vakjes rechts bovenaan. Het forum wordt immers gemodereerd om spam of extreme stellingnames te voorkomen. Je mag wel na aanmelding gerust vragen om anoniem te blijven als je dat wenst. Van harte welkom!

Terug naar inhoudstafel

Filosofenfontein wil je vriend zijn!

Zit jij ook op Facebook? We zijn er al aan verslingerd!

Kom eens langs op onze [pagina](#).

Wil je dan a.u.b. onze vriend zijn?

Dan kunnen we lekker activiteiten liken en sharen, zodat ze op den duur in gans Vlaanderen bekend zijn.

Mijmeringen van kapelgangers

Had dit voorkomen kunnen worden?

door Mark Cornelis

Israëlische militairen schoten dit jaar dertig Palestijnse kinderen dood, alle daders gingen vrijuit. Al dertig Palestijnse kinderen kwamen dit jaar in bezet gebied door Israëlisch militair geweld om het leven. Steeds weer schuift 'het meest morele leger ter wereld' iedere verantwoordelijkheid af met bizarre leugens. (...)

Lees de volledige tekst in 'The Rights Forum' [door te klikken op deze link](#).

Beste medemens,

Beeld u even in dat het uw kind is. 'Et alors?'

Zijn Palestijnse kinderen minderwaardiger dan uw eigen kind?

Vermoorden van onschuldigen en vernielingen van woningen. Hoelang nog?

Straffeloosheid in de zogezegde 'enige democratie van het Midden-Oosten'.

Als dat tot oorlog leidt, blijft de vraag: 'Had dit voorkomen kunnen worden?'

Si vis pacem, para PACEM (niet 'bellum')

Als u vrede wilt, bereid dan VREDE voor (niet 'oorlog')

"Wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd,
maar blind en onmeedogend ontkennen wat gebeurt:
dat oorlog is geboden en vrede niet mag zijn,
dat mensen mensen doden, dat wij die mensen zijn".
(Uit: Een lied tegen de derde wereldoorlog; tekst van Huub Oosterhuis)

Terug naar inhoudstafel

Zorg voor de armen en zorg voor de natuur zijn met elkaar verbonden

door Rika Van Kersschaever

Eén juli 2023: 31 dagen lang gaat er een nieuwe kalenderfoto in mijn WC-kotje hangen, met klaprozen en korenbloemen op een veld aan de uitkijktoren in Tielt-Winge. Wat gaat er weer het schouwtoneel passeren in die tijd van goed 4 weken? Het klaprozenveld roept al dadelijk het artikel in DS van 24-25 juni op, met ook een prachtige foto, en een verwijzing naar de lang nog niet uitgevochten oorlog in Oekraïne.

De zon zal schijnen in juli, zowel over rechtvaardigen als onrechtvaardigen. Koren en onkruid zullen samen opgroeien. Laat het maar allemaal groeien. Bij de oogst zal de boer wel slim genoeg en degelijk uitgerust zijn om het kaf van het koren te scheiden.

Vandaag, 2 juli, naar de viering in FF. Een viering met een lange staart. Zo werd na de viering meer verduidelijkt in het 'Aperitief mondial'. Nu gaan we eindelijk iets doen met de encycliek 'Laudato Si', die dateert van 2015. Maar beter laat dan nooit. En er is wel een hele tijd in te halen. Veel

koren op de molen, een gevuld programma ... 'Chapeau' voor de trekkers van dat goed gevuld programma!

Naast het thema van dit najaar en volgend voorjaar is een volgend thema misschien denkbaar/verwezenlijkbaar (geïnspireerd door de zusters van De Jacht in Heverlee):

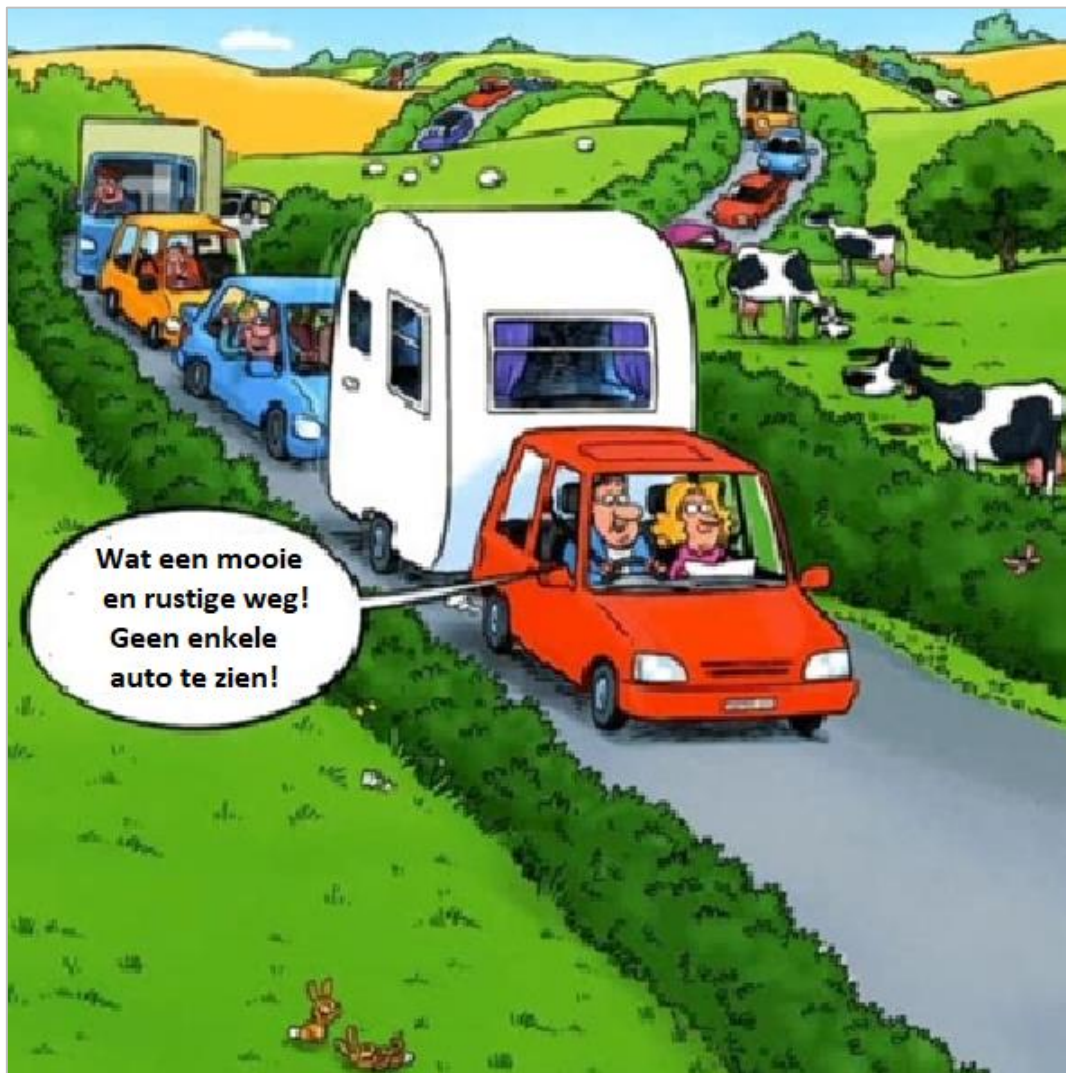
'Met verschillende culturen op weg naar meer menselijkheid', gebaseerd op een volgende encycliek 'Fratelli tutti' van 2020 (die moet hopelijk niet zoveel jaren wachten op de nodige aandacht. Hoewel: zingen we niet elke zondag: "Laat ons open gaan, in liefde en wijsheid, in vergevingsgezindheid en *geduld*".) Een aanzet voor dat thema is alvast wat Pol Mulier aanbracht over zijn goede verstandhouding met zijn Moslima poetshulp van 21 jaar oud!

Laten we ondertussen genieten van deze hele maand van 31 dagen, en van de volgende, even lang; en dat met of zonder smartphone, met of zonder buitenlandse reizen, met of zonder een privé zwembad ...

"Elke vogel zingt zoals hij gebekt is" en "Geduld is de allerschoonste deugd".

Terug naar inhoudstafel

De reserves van de aarde?

door Rika Van Kersschaever

In het nieuws vernamen we dat vanaf 02 augustus 2023 de reserves van de aarde door de wereldbevolking 'opgesoupeerd' zijn. Het goede nieuws is dat dit één dag LATER is dan vorig jaar. Maar het slechte nieuws: dan blijven er nog wel een slordige '5 maanden van het jaar over' waarin we verbruiken wat eigenlijk niet meer bestaat, met andere woorden 'in debet gaan'. De toekomstige generaties worden dus nog maar eens met een enorme uitdaging geconfronteerd.

En wat gebeurt er ondertussen? Als we elk jaar het debet met één dag kunnen verminderen, hoelang duurt het dan nog voor de aarde en haar rijkdommen terug in evenwicht zullen zijn? (Een opgave voor de wiskundigen onder ons om dat uit te rekenen). En dan moet er daarna nog gecorrigeerd worden voor wat ondertussen aan verkwisting is kwijtgespeeld.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Bron afbeelding

Kleinkinderen leren ons grootouders, opnieuw eerbied hebben voor alle leven

door Sabine Van Huffel

Veel jonge ouders worstelen met het vraagstuk waar hun kinderen naar toe kunnen in de vakantieperiode, terwijl zij aan het werk zijn en er een krapte is aan opvangmogelijkheden. Als grootouders proberen mijn man en ik daarin een bijdrage te leveren door ook af en toe voor onze kleinkinderen te zorgen. Ik zie dat heel veel grootouders dit doen. De derde generatie is meer dan een pijnpunt op onze belastingbrief, we zijn juist een geschenk voor de samenleving. Paus Franciscus is ook van die mening en heeft de laatste zondag van juli uitgeroepen tot de internationale dag van de grootouders. Dit jaar viel die dag op 23 juli en was het de derde keer dat dit gevierd werd.

Wanneer mijn man en ik grootouders zijn geworden bij de geboorte van ons eerste kleinkind, was dit een bijzondere ervaring in ons leven. Een nieuwe generatie is geboren, een nieuwe tak aan onze stamboom. Het leven zet zich door als een nieuwe schakel in onze evolutie: wonderlijk. Als grootouder van vier kleinzonen (tussen anderhalf en vier jaar oud) ervoer ik dit nieuwe leven als een geschenk.

We herbeleefden telkens de geboorte en kindertijd van onze eigen kinderen. De herinneringen kwamen weer tot leven: dezelfde karaktertrekken van zoon-/dochterlief, datzelfde guitig snoetje, datzelfde willetje en koppige trekjes. Je ziet hen opgroeien tot peuter, kleuter ..., meer en meer zelfstandig worden, op eigen benen staan. Met dat grote verschil: je beleeft het meer van op afstand. Je bent niet meer dagelijks verantwoordelijk voor hun opvoeding, ondergaat niet meer die slapeloze nachten, de struggle in de werk-privé balans.

Vroeger, toen ik zelf voltijds werkende moeder was, ervoer ik vaak stress. Dit wilde ik zoveel mogelijk proberen weg te nemen bij mijn eigen kinderen. Daarnaast vind ik dat zorgeloos mogen opgroeien en liefde mogen ondervinden als belangrijkste levensader, essentieel is voor zo'n jong leventje.

Tegelijk wilde ik vanaf hun wieg een goede band opbouwen met mijn kleinkinderen en mijn levenswijsheid en geloof doorgeven. Dit allemaal samen was voor mij één van de redenen om vervroegd op pensioen te gaan. Op professioneel vlak, had ik al bereikt wat ik wilde. Mijn roeping als grootmoeder schonk mij nieuwe levensenergie om mijn vrijgekomen tijd te gunnen aan de opvang en opvoeding van onze kleinkinderen.

In overleg met de ouders bepalen we zelf hoeveel verantwoordelijkheid wij opnemen. Elke woensdag ontvang ik de twee oudste kleinzonen na schooltijd. Ook in geval van sluiting van scholen of kribbe, zien we de kleinzonen graag komen en bij ziekte zijn zowel mijn echtgenoot als ik beschikbaar voor noodopvang. Niet altijd evident, want alle kleinkinderen wonen in Antwerpen terwijl wij in Leuven wonen. We moeten dus de nodige reistijd incalculeren en vroeg uit de veren zijn om vóór schooltijd aan te komen. Grootouder zijn vergt best wel een inspanning, maar die nemen we er heel graag bij.

Zo kunnen wij echt genieten van de onschuld van onze kleinkindjes, hun leergierigheid en vragen naar het waarom, telkens opnieuw tot je het antwoord bijster bent. Door hun ogen herontdekken we het mooie in de schepping. Het vanzelfsprekende wordt opnieuw een fascinerend wonder: een fladderende vlinder, een paardenbloem in het gras ... Dit zijn momenten om vast te houden, en puur te genieten. Vooral hun fantasierijke wereld is zo grappig. "Kijk, mammië, ik ben een leeuw met gevaarlijke tanden", flapte onze kleinzoon eruit toen hij zijn knalgele regenjas aandeed waarvan de kap was uitgesneden tot een leeuwenkop. Hij voelde zich echt gevaarlijk en begon zijn neefje aan te vallen als een echte leeuw. Ik genoot van dit spektakel. In de namiddag hoor ik hen hun ouders imiteren. Zo moeten ze dringend weg 'met de wagen' (hun speelgoedwagen) of blijven ze 'thuis online werken'. Echt grappig om deel te mogen zijn van hun fantasierijke wereld waarin poeswolven bestaan en ingebeelde kattenjongen ontsnapt zijn uit het nest (een lege emmer) waarna ze onmiddellijk onder de zetels duiken.

Tegelijk beseffen we hoe weinig evident dit is in deze tijd. Er zijn grootouders die hun kleinkinderen niet meer kunnen zien in geval van echtscheiding, familievetes, vertrek of vlucht naar het buitenland, overlijden, maar ook door oorlog, armoede ... We vergeten ook niet alle mensen die hun droom om grootouder te worden moeten opbergen omdat hun kinderen kinderloos blijven om welke reden ook.

Zij ervaren wellicht de pijn van het afgesneden zijn. Een tak breekt af of ontspruit niet aan de stamboom. Dit wordt ervaren als een ernstig verlies dat ze dikwijls in eenzaamheid moeten dragen

omdat de omgeving dit niet inzielt of verkeerd reageert. Het staat haaks op deze tijd waarin het vanzelfsprekend is om te zeggen dat je ouders zich niet moeten moeien met je leven, maar toch zie ik in mijn omgeving dat geen kleinkinderen hebben bij ouders verdriet kan teweegbrengen.

Hoe kijken we naar de toekomst? We zijn bezorgd in welke wereld onze kleinkinderen gaan leven: een wereld die meer en meer onbewoonbaar wordt door de klimaatopwarming die alle natuurlijke evenwichten en ecosystemen in de natuur verstoort. Zal er nog een leefbare plek zijn voor hen? Nu draaien voor mij de rollen om: het zijn onze kleinkinderen zelf die ons, grootouders, opnieuw leren eerbied te hebben voor alle leven om ons heen als een geschenk. Zij vuren mij aan, dagen me uit om met minstens evenveel zorg mij actief te engageren in concrete klimaatacties voor een betere leefwereld.

Dit artikel verscheen op woensdag 2 augustus 2023 in DeWereldMorgen.be, een vrije online ruimte (blog) waar vrijwilligers hun opinies kunnen publiceren. Meer opinies kan je lezen [via deze link](#).

Terug naar inhoudstafel

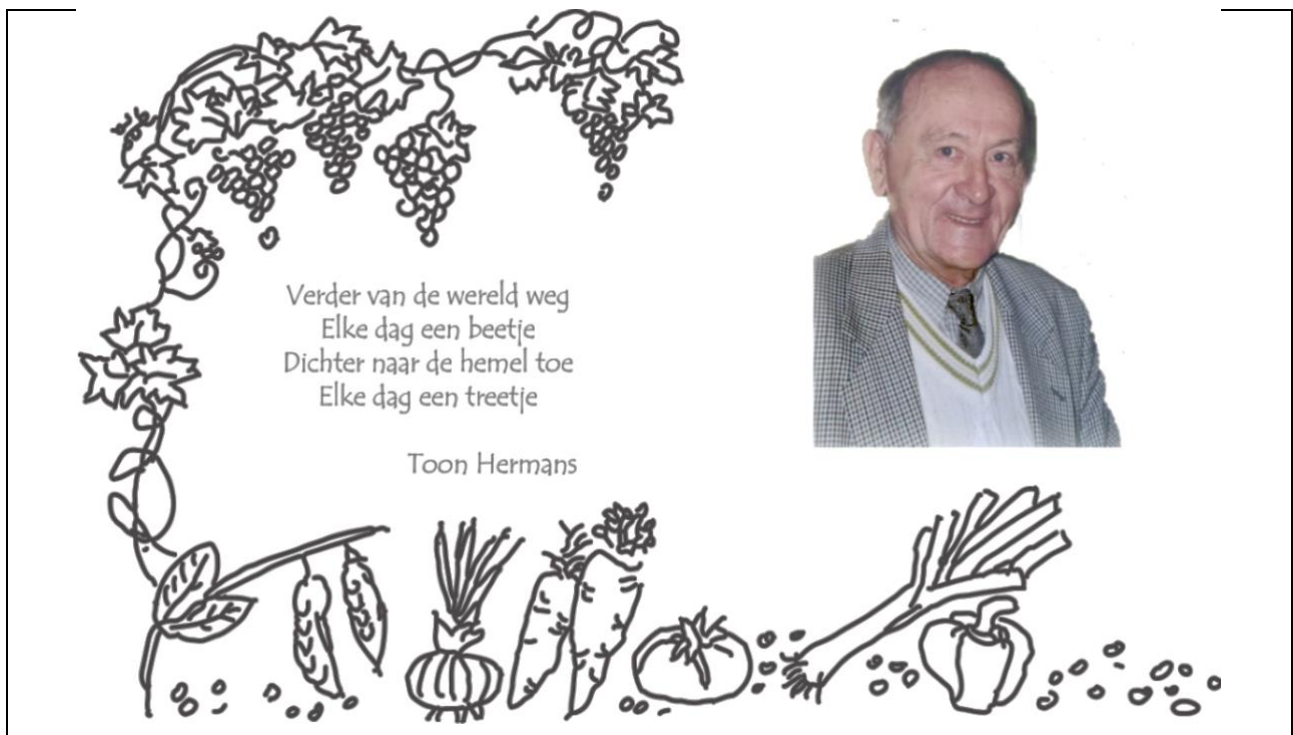
Een oud spreekwoord zegt: "Wie altijd op de wind en op de wolken let, zal zaaien noch oogsten."

We willen een kaarsje branden,

- opdat we niet te veel afwachten en laten gebeuren maar kansen en mogelijkheden benutten om elkaar gelukkig te maken zodat er meer hemel op aarde mag komen;
- opdat we mogen beseffen dat we leven in een land met voldoende oogsten en bereid blijven te delen uit onze overvloed;
- opdat we vriendschap mogen brengen aan mensen die zich in de zomer eenzaam voelen omdat hun familie en vrienden op vakantie zijn.

Nagedachtenis aan Roger Vanden Bosch, overleden op 12 juni 2023

aangebracht door zijn kinderen

Never give up

aangebracht door Imelda Van Haver-De Greve

Het kost soms veel extra pogingen en moeite, maar de aanhouder wint zoals blijkt uit dit filmpje dat je kan bekijken door [te klikken op deze link](#). 'Nooit opgeven' is de boodschap.

Terug naar inhoudstafel

Op e-Pero bij ...

Grappjas – omacursiefje 3 juni 2023

door Brigitte Puissant

Flynn zit op de schoot van een mannelijke stagiair als ik hem kom halen in de crèche. “We hebben gevoetbald, en nu waren we aan een pauze toe”, zegt de begeleider met een big smile. Flynn kijkt naar hem op terwijl hij een vinger in zijn mond steekt: een reus van een man met T-shirt en korte broek, goedlachs zoals hij.

Op de trap naar beneden gaat Flynn zitten. Hij schudt hardnekkig nee, en wijst naar de tenen in zijn sandalen. Hij brabbelt een soort ‘Oekraïens’: “Abameniè!” (Zijn oma langs vaders kant noemt zijn brabbeltaaltje zo!) Wil hij me wijzen op zijn nieuw schoeisel met dino-figuurtjes waar geen sokken meer aan te pas komen, maar lekkere blote tenen? Buiten de bovenste gesp zie ik plots een kleine teen uitsteken die rood kleurt alsof het alarm slaat. Gelukkig helpt een velcro sluiting snel.

Flynn is de pijn gauw vergeten. Als we de tweede trap afdalen zwaait hij naar kinderen en begeleiders van de andere groep, vóór ons. Ze eten hun vieruurtje aan ronde tafels. “Dat is een ananas”, leert de begeleidster een kindje zeggen. Ik herhaal van op de trap: “Een a-na-nas”, terwijl we bij elke trede één lettergreep uitroepen (Flynn op zijn Oekraïens). Lachsalvo aan de overkant en een stevige echo nu van alle kindjes en begeleiders: A-NA-NAS. Een letterdans!

Zo hard zijn beentjes hem kunnen volgen, loopt Flynn dan naar de fietskar, “fis (fiets), fis, bibi”, naar mijn garage, naar de lift, naar mijn deur, naar het bekende speelgoed. Telkens die vreugde van de herkenning, het ‘Oekraïens’, het wijzen en guitig lachend achterom kijken. Deze keer pakt hij mijn sleutels af aan de voordeur. Hij loopt met de rinkeldingetjes weg tot aan het deksel van de waterput, lacht en kijkt plagerig. Als hij terug mijn richting uitloopt hou ik mijn hand open, maar Flynn rent net ervoor lachend terug weg, naar zijn plekje, wel vijf keer. Tot ik hem achterna zit, hem oppak, en de sleutels terug kan veroveren. Schaterlach. Wiebel-buik-lach. In de hal, een galm-lach.

Later zit hij - na verwoed aandringen - in het kinderbed, om te tuimelen, de pop uit het bed te gooien, de matras over hem te laten glijden, jolijt, jolijt. Verstoppertje, achter de deuren, in alle kamers van het appartement, om dan elkaar met vreugdekreten terug te vinden. Een gebreide pompoen als bal door de woonkamer laten zwiepen, achternalopen, gooien en opvangen, en al op voorhand lachen, nog voor het spul de hoogte in gaat ... Onze buiken schudden, onze tanden schitteren, onze kreten waaien door de open ramen.

En als we dan, uitgeput, in de zetel zitten - we ruiken naar zweet en stof - wijst Flynn naar grappige foto’s in de woonkamer: die van zijn grote zus en hij in het bad, met een eend op hun natte haar; die van zijn papa met de eenden - glimlach (mondhoeken bijna tegen zijn oren 😊) - ; die van de 11-11-11 kalender waarop vrouwen hun gezichten schilderen met gele pasta ... Dan weer wijst hij naar de mannetjes met oorbellen op mijn vensterbank, naar de bewegende mensen van het appartement aan de overkant ... Overal is er pret!

De kinderliedjes moeten op om te dansen, het Boemba-filmpje om te klappen, instrumenten erbij gehaald om de blijheid kracht bij te zetten ...

Tot ... al zijn uitgelatenheid verdwijnt in één enkel oorstaafje. Flynn dopt het in blauwe verf en tikt ermee op een wit blad. Zijn hoofd buigt zich helemaal tot op het papier. Druppeltjes. 'Balarebé!' Dan wit: het staafje schuift en dan verschijnt een streep, die ook nog wat blauw meesleept. "Oooh, mooi!", roep ik uit, maar Flynn kijkt noch op noch om, tot het oorstaafje het eindpunt bereikt. Zijn vinger reikt naar een rode spons. "Ja, probeer maar met rood. Dop dop dop, het rood zit er op", zing ik. Flynn kijkt niet op. Heel zijn ziel steekt nu in die rode spons en wat zich openbaart: een spatten-wolk. Rood. En nog een en nog een, en schurend één wolkenkleed dat langzaam verbleekt. Hij kijkt wel één minuut naar zijn werk en dan naar de spons, alsof hij zich afvraagt hoe hij dat voor elkaar heeft gekregen. Stilte. Geen gebulder, geen gegier. Alleen schoonheid.

Smaak te pakken? Dan vind je nog meer omacursiefjes op dedaagdanst.wordpress.com. Omacursiefjes zijn geschreven beelden van een oma die op haar kleinkinderen past (hun namen zijn fictief, foto's onherkenbaar omwille van privacy) en telkens zo ontroerd is, dat ze er MOET over schrijven.

Een merkwaardige oogst

door een tuinman

Rara, uit wiens tuin komen deze groenten? Vind je ze mislukt of aantrekkelijk, een leuke variant?

Terug naar inhoudstafel

Informatie en interessante weetjes

De oude stedelijke culturen in de tijd van en voor Abraham

door Johan Fevery

Deel 2. De verhalen uit de 'pre-Abraham' culturen

De oude culturen in Mesopotamië, maar ook elders, hadden hun eigen mythisch-religieuze verhalen, meestal verbonden met een pantheon aan goden. Opvallend is dat deze goden veelal angstaanjagende natuurelementen waren, schrikwekkende dieren of een soort Übermensen, die hun rivaliteiten of lusten botvierden ten koste van de mensen en de mensen misbruikten.

Abraham en zijn nageslacht vertrokken tussen 1800 en 1500 BC uit Ur en reisden doorheen de streken Sumer, Babylonië en Assyrië naar Haram in het noorden. Later verbleven de Joden tijdens de ballingschap in Babylon en schreven daar een groot gedeelte van de Bijbelteksten neer onder leiding van Esra. Aldus moeten zij weet hebben gehad van de aldaar bestaande verhalen van Ea of Marduk over de schepping van de wereld en van de mens. Ook moeten zij bekend zijn geweest met de verhalen over de stortvloed en met de wetten van Hammurabi. Er wordt dus aangenomen dat die bestaande verhalen en wetten de Bijbelteksten beïnvloed hebben.

Stilaan echter kwamen de Joden tot het inzicht dat er één God is, die zegt "vreest niet", die zich bekommert om de mens, die het beste met hen voor heeft en daarom een Verbond met hen sluit, waardoor Hij zich bindt aan de mensen: "Ik zal er zijn". Dat is zo totaal anders dan bij de omliggende volkeren, bij de Grieken, de Germanen, de Maya's ... waar angst overheerst en gecultiveerd wordt, terwijl hier een boodschap van liefde van God tot de mens gegeven wordt en van de mens tot God en tot zijn evenmens.

1. De scheppingsverhalen

Een Babylonisch scheppingsverhaal komt voor in de **Enuma Elish** (vertaald 'Wanneer in den Hoge', de volledige tekst is te lezen in de World History Encyclopedia), waarvan kopijen in spijkerschrift omstreeks 1849 gevonden werden in Ashur, in Kish en vooral in de Ashurbanipals bibliotheek in Niniveh (het huidige Mosul). Zij dateren van 1200 BC, maar in bijbehorende teksten werd verwezen naar vroegere teksten uit de Sumerische tijd vóór 2000 BC. In Sumer was Ea of Enki of Enlil de voornaamste god, maar later werd eerst Assur en nog later, bij de Babyloniërs, werd Marduk de belangrijkste god, vooral onder invloed van koning Hammurabi.

De zeven gevonden tabletten zijn dus een revisie van oudere Sumerische teksten.

In het kort weergegeven: uit chaos ontstond enerzijds fris, zoet water (god Apsu) en anderzijds bitter, zout water (godin Tiamat). Uit de verbintenis van die twee kwamen een reeks 'jonge goden' voort o.a. Ea en Marduk. Na een reeks gevechten onder de jonge goden en tegen Tiamat, ontstonden de rivieren Tigris en Eufraat als tranen uit de beide ogen van de gedode Tiamat, en uit haar lichaam schiep Marduk hemel en aarde. Uit de resten van de 'slechte' goden en het bloed van Tiamat, vormde Marduk na beraadslaging met Ea, de mensen, om *dienaren van de goden* te worden. Daarna werd ook de onderwereld georganiseerd.

Sommige auteurs geven aan dat de Enuma Elish een bron was voor de Joodse Genesis verhalen, maar er zijn toch echt fundamentele verschillen. De Enuma Elish verhaalt vooral het ontstaan van orde uit chaos, het ontstaan van Tigris en Eufraat, de creatie van de mens als dienaar van de multiple goden, en vooral de overwinning van de Babylonische cultuur over het oude Sumerische model onder leiding van de Babylonische god Marduk en van de koning. De Joodse Genesis stellen één God voor, die het goede van de mens voorheeft en hem vrijheid laat.

Er zijn nog scheppingsverhalen o.a. in de Indische tradities en in het Taoïsme (zie Cornille, 1997).

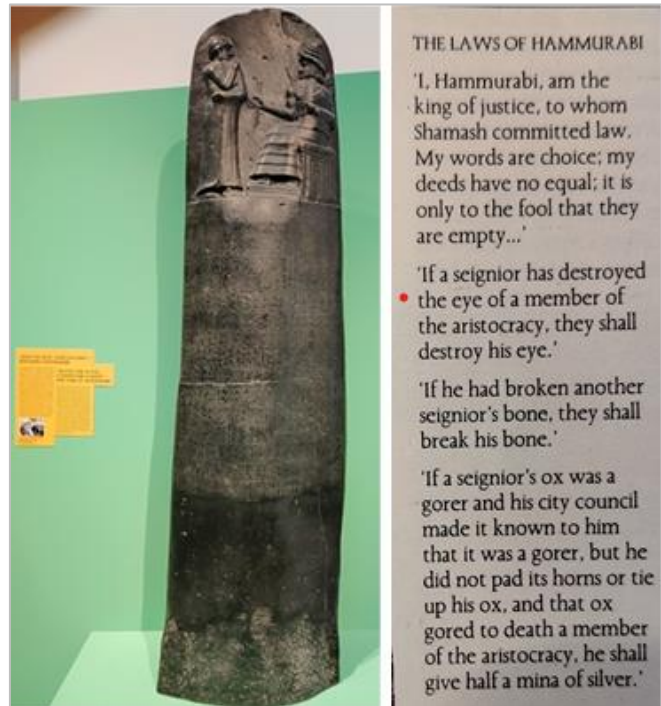
2. De wetten van Hammurabi

Hammurabi was de zesde van 11 koningen in de Amorite dynastie van het Oude Babylon. Hij regeerde volgens sommigen van 1728 tot 1.685 BC, volgens anderen van 1792 tot 1750 BC.

De afbeelding hiernaast is van Pergamon Museum Berlin en stelt de stèle van Hammurabi voor.

De stèle toont Hammurabi die de opdracht krijgt van de god Shamash om wetten te schrijven.

De tekst bevat 282 wetten. Dat was een 'eerste' poging tot wetspraak. Verschillende van deze wetten werden meer uitgewerkt of hernoemen in het Oude Testament met name in Exodus, Deuteronomium of in Leviticus.

Enkele voorbeelden:

Wet 8: "If a seignior stole either an ox or a sheep, if it belonged to the church or to the state, he shall make thirtyfold restitution; if it belonged to a private citizen, he shall make good tenfold. If the thief does not have sufficient to make restitution, he shall be put to death."

Terwijl we lezen in **Exodus 21:37:** "Wanneer iemand een rund steelt of een schaap of geit, en hij slacht of verkoopt het dier, dan moet hij het vergoeden: een rund met 5 runderen, een schaap met 4 schapen. De dief moet alles vergoeden, bezit hij niets, dan moet men hem verkopen voor een bedrag ter waarde van het gestolene."

Wet 195: "If a son has struck his father, they shall cut off his hand", en **wet 197:** "If a seignior has broken a seignior's bone, they shall break his bone".

In **Leviticus 24:19:** "Wanneer iemand letsel toebrengt aan een ander, moet hem hetzelfde letsel worden toegebracht, een breuk voor een breuk, een oog voor een oog, een tand voor een tand."

Zo kunnen meerdere voorbeelden aangehaald worden. Bij de wetten van Hammurabi is de finale sanctie dikwijls een 'doodvonnis', terwijl het in de Joodse wetgeving soms beperkt blijft tot 'veroordeeld worden tot slavernij', maar in andere gevallen staat er toch ook 'moet ter dood worden gebracht'.

Besluit

Er bestonden al veel mythologische verhalen in de Oude Culturen, maar ze waren dikwijls gericht op de verheerlijking van een heerser, die veelal vroeger bestaan had. De Joodse leiders en rabbijnen moeten bekend geweest zijn met die verhalen, maar gezien hun enige God Jahweh zich kenmerkt door zijn zorg en kommer voor en betrokkenheid op de mensen, hebben zij die bestaande verhalen religieus op een nieuwe manier verwoord. Jahweh, die zich verbonden had met de mensen, heeft de overgang van chaos naar orde bewerkstelligd, de mens geschapen en Hij is ook de Redder bij desastreuze stortvloed.

Bronnen

Atlas van de Wereldgeschiedenis. John Haywood. Davidsfonds
The Ancient World. Hamlyn ed.

Encyclopedia Britannica
Wikipedia English edition
André Parrot. Sumer. Eds Gallimard
Karen Armstrong. De grote transformatie. De Bezige Bij, 2006
Catherine Cornille. De wereldgodsdiensten over schepping, verlossing en leven na de dood.
Davidsfonds, 1997.
Pritchard JB. The Ancient Near East: An anthology of Texts and Pictures. Princeton Press (waar de teksten van Enuma Elish, Gilgamesh en de wetten van Hammurabi te vinden zijn in het Engels)
World History Encyclopedia. Enuma Elish - The Babylonian Epic of Creation - Full Text:
<https://www.worldhistory.org/article/225/enuma-elish---the-babylonian-epic-of-creation---fu/>

Terug naar inhoudstafel

Doe mee aan de Refugee Walk op 8 oktober

door Ides Nicaise

Eind vorig jaar hielden we een actualiteitscafé onder het motto ‘Vluchteling en naaste’ met medewerking van Vluchtelingenwerk Vlaanderen, en met suggesties voor concrete actie. Welnu, op 8 oktober wandelen zo'n tweeduizend deelnemers opnieuw mee met de jaarlijkse Refugee Walk!

Hou je van een sportieve uitdaging midden in het groen, waarmee je geld inzamelt voor mensen op de vlucht voor oorlog, geweld en vervolging? Aarzel dan niet langer en schrijf je in voor de Refugee Walk van 2023! En geef een seintje aan ides.nicaise@kuleuven.be zodat we samen kunnen afspreken. Meer info op www.refugeewalk.be.

Terug naar inhoudstafel

Nieuws van Amnesty International

aangebracht door Rika Van Kersschaever

Stop de foltering van kinderen in Iran

In ons supportersmagazine Amnesty in Actie - juni 2023 - kan u lezen over een nieuw onderzoek van Amnesty. Dat onderzoek bewijst dat Iran kinderen en jongeren foltert die tegen het regime protesteren: afranselingen, geselingen, het hoofd onder water houden, elektrische schokken, verkrachtingen en ander seksueel geweld. Het regime mishandelt de tieners gruwelijk. Dankzij de steun van supporters zoals u, bracht Amnesty dat aan het licht en kunnen we dat blijven doen.

De verhalen die Amnesty-onderzoekers optekenden zijn hartverscheurend. Zoals het verhaal van deze jongen: “Ze hingen me zo lang aan mijn handen op dat het voelde alsof mijn armen eraf werden getrokken. Ze verkrachtten me met een tuinslang. Zo dwongen ze me te zeggen wat ze wilden horen.”

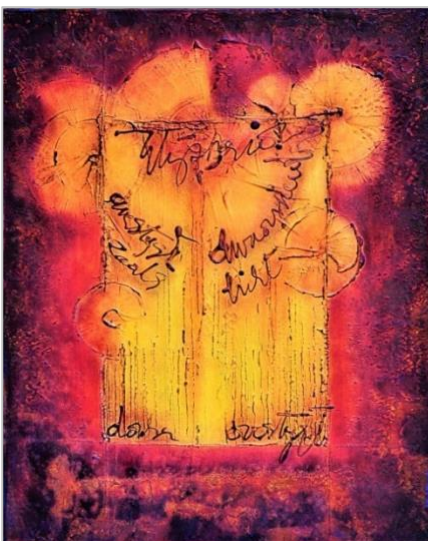

Extreem geweld is een bewuste strategie van de autoriteiten om de geest van de jeugd te breken.

We mogen Iran niet met die gruweldaden laten weggelaten. Samen eisen we om die folteringen en mishandelingen te stoppen. Met hoe meer we zijn, hoe meer druk we op Iran kunnen zetten. Met een gift van 25, 50 of 100 euro of elk ander bedrag helpt u om die folterpraktijken te stoppen en nog meer bewijzen van die gruweldaden in Iran te verzamelen. [Ik doe nu een gift.](#)

Schilderijenverkoop ten voordele van Amnesty International

Op 30 september van 14 tot 18 uur vindt in het huis van Amnesty Vlaanderen, Waversesteenweg 169, Brussel 1050, de vernissage plaats van schilderijen van Els Van Rompu. Els is een talentvolle kunstenares en zeer sociaal bewogen. Zij stelt een aantal van haar werken tentoon en verkoopt enkele van haar schilderijen ten voordele van Amnesty. Els is ook een goede vriendin van Imelda en Bert Van Haver en schoonmoeder van hun oudste zoon. [Meer informatie vind je via deze link.](#) Ben je geïnteresseerd om samen te gaan, spreek dan af met rika.van.kersschaever@telenet.be.

Het licht der wijsheid, Boeddha

Where are we going??

Terug naar inhoudstafel

Boekbespreking: Aan Paulus - Luc De Saeger

door Jef Schoenaerts

Aan Paulus - Over zijn brief aan de Galaten en wat die met een mens doet

Een intiem geloofsgesprek met Paulus: hoe oude woorden nieuw klinken.

De cijfers in de tekst verwijzen naar de paginering in het boek.

De titel van een boek is raak gekozen als hij triggert en goesting geeft om te beginnen lezen. Verrassend en meteen uitdagend bij de titel van dit boek is dat de auteur een heel objectief gegeven (een theoloog die publiceert over de brief aan de Galaten) koppelt aan een heel persoonlijk standpunt ('wat die [brief] met een mens doet'). Bovendien is niet de lezer de eerste bestemming, wel de apostel zelf: 'Aan Paulus'.

Meteen is duidelijk dat we hier niet te maken hebben met de zoveelste theoloog (bovendien gedoctoreerd over de brief aan de Galaten) die het zoveelste boek over Paulus presenteert waarin hij zijn kennis wil aanbrengen. Je mag verwachten dat hij dat laatste wel degelijk doet maar dat zijn uitgangspunt en zijn ambitie verder liggen.

Dat uitgangspunt is merkwaardig. De auteur worstelt al decennia met deze brief omdat Paulus hem daarin blijvend uitdaagt tot een fundamentele bevraging van het geloof van de apostel én van zijn eigen geloof. Naar eigen zeggen kleeft die brief hem aan de ribben. Wat Paulus aan geloofsinhoud voorhoudt aan de Galaten, was wellicht niet evident voor die doelgroep, maar stuit ook vaak op weerstand bij de auteur van het boek.

De ambitie van de auteur is met Paulus in dialoog te treden, wat hij wil realiseren via een eigen brief. Daarin zet hij 'een pingpongspel' op tussen de brief van Paulus en zijn eigen 'ontvangende en waakzame geest'. De lezer wordt getuige van een indringend gesprek waarin hij gaandeweg zelf wordt meegezogen en betrokken partij wordt.

De auteur doorploegt de brief in kleine fragmentjes vanaf de eerste zin tot het laatste vers. Hij probeert het dispuut tussen Paulus en de Galaten zo scherp mogelijk te verwoorden. Om dat te bereiken werkt hij met een eigen vertaling van de brief. Via een doorgedreven kritische lectuur van de grondtekst delft hij nieuwe interpretaties op, wijst hij op hiaten of tegenstrijdigheden in het denken van Paulus en slaagt hij erin om begrippen uit onze geloofstraditie die oubollig klinken en passé lijken nieuw te laten klinken. Zo schrijft hij over het woord 'genade' het volgende: "Gods genade, zijn geschenk, is Christus, schrijf je. Gods genade is dus geen abstracte gedachte, zij heeft een aangezicht. Man, dit vind ik mooi. Ik herken in jouw woorden iets wat ikzelf ervaar ... Wanneer ik genade ervaarde, was dat altijd via mensen ..." (67)

Gaandeweg weet de auteur de essentie van het conflict tussen de twee protagonisten in verstaanbare taal te verwoorden. Daarbij weet hij één kernelement uit het dispuut - het al dan niet ondergaan van de besnijdenis als voorwaarde om christen te zijn - te verbreden tot wat Paulus voorhoudt als de verrassende kern van het evangelie: "God wil dat de mens vrij is van elke onderdrukkende macht die afgoden [bv. een wettische god] uitoefenen ... Jezus Christus is het meest angstwekkende geworden dat een mens zich kan voorstellen: een vervloekte. Deze vervloekte heeft God uit de dood doen opstaan. In deze verrezen vervloekte zijn wij kinderen van God." (163)

De auteur stelt zich niet allereerst op als een wetenschappelijk onderlegd, afstandelijk onderzoeker maar als iemand die sterk betrokken is.

Vaak laat hij verstaan dat hij Paulus inhoudelijk niet begrijpt of niet volgt ("Paul, ik word wanhopig ..." 57) of dat hij niet kan instemmen met het polariserend taalgebruik en de kwetsende taal die Paulus soms hanteert ("Ik sta perplex, Paul!" 28).

Tegelijk leert hij ook veel van Paulus, al vraagt het heel veel geduld om dóór de heel specifieke context van de brief de geloofstaal van die reus uit het (vroege) christendom te doorgronden en de waarde ervan te ontdekken. Maar dat doorzettingsvermogen levert mooie momenten op vooral daar waar Luc De Saeger zichzelf herkent in de worsteling die Paulus doormaakt, in de ontdekking van de menselijke kanten van de apostel, in de verwantschap met geloofsgedachten die beiden dierbaar zijn. De nood aan zulke actuele lezing van de brief wordt expliciet verwoord in menig tekstonderdeel zoals "Wat moet ik hiermee? Op welke wijze kan wat jij zegt vruchtbaar zijn voor mijn geloven of voor mijn in het leven staan?" (157). Twee voorbeelden illustreren deze vraag naar de betekenis voor het eigen leven.

Bij de verwoording van een hertaald vers van Paulus "Ik draag Gods genade in mij ..." vervolgt de auteur "... en dat is iets waarmee ik aan de slag kan en moet: op zoek gaan naar Gods genade in mij, en daarvoor openstaan." (161)

Een tweede voorbeeld verwijst naar de zwakheid waar ook die sterke Paulus mee te maken heeft. Het vers "God behoeft dat ik ooit op iets anders zou roemen dan op de kruisdood van Christus" wordt door de auteur becommentarieerd met "Je verwoordt het als een vurige wens en daardoor geef je eigenlijk toe dat de verleiding er altijd wel zal zijn. ... Jij staat daar niet boven. Jij mag dan wel de realiteit en de kracht van de geest ervaren, je ontkent de realiteit en de kracht van 'het vlees' niet. En dat vind ik mooi." (155)

In de marge maakt de auteur af en toe een excursus waarin je hem nog explicieter in zijn geloofsaanvoelen leert kennen. Een bijzonder mooi, zelfs intiem voorbeeld, is zijn commentaar bij hfdst 4,6 over de geest van Christus die in ons bidt en die kraait "Abba, papa". Hij maakt daarbij aan de hand van een kort voorbeeld uit zijn persoonlijk gebedsleven duidelijk wat de waarde kan zijn van vaste formuleringen bij het bidden. (100-101)

Het is mogelijk: een intiem geloofsgesprek tussen een hedendaagse, kritische gelovige en die reusachtige Paulus. Wat tussen hen mogelijk is, kan ook ons overkomen. Net daarom daagt het boek uit tot verbreding van kennis over de basisgeschriften van ons christendom en tot verdieping van onze eigen geloofsbeleving. Het boek draagt op sterke wijze bij tot beide intenties.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Boekbespreking: De namiddag van het christendom - Tomas Halik

door Jacques Perquy

Met de titel van zijn tiende boek (althans in Nederlandse vertaling) verwijst Tomas Halik naar een (ernstige) midlifecrisis die veel mensen doormaken in hun leven. Maar stelt de auteur: dergelijke crisis kan ook een *kairos* moment zijn, een gelegenheid die je aangrijpt om je leven om te gooien.

Voor zo'n ingrijpend moment staat het christendom (en bij uitbreiding alle religies) na de voorbije twintig eeuwen.

Halik schrijft inspirerende zinnen over wat geloven betekent voor een individu zoals:

"Mensen belijden het geloof in de schepper niet door wat ze over de oorsprong van de wereld

denken, maar door de manier hoe ze met de natuur omgaan” en verder “Het geloof in het eeuwige leven belijden ze door de manier waarop ze hun eigen eindigheid aanvaarden.”

Een steeds terugkerend thema bij Halík is dat van het geloof en ongelooft maar nu ook toegepast op het individu: *“Geloof en ongelooft doet zich niet enkel voor tussen mensen (en groepen) maar ook in de hoofden en harten van individuele mensen.”*

Over de plaats van de religie(s) maakt hij scherpe analyses. Hij stelt dat het Tweede Vaticaans Concilie wel een poging heeft gedaan om een brug te slaan naar de seculiere samenleving maar onvoldoende ver is toegepast. Hoe dan ook *“De kerken zijn hun monopolie niet alleen op de samenleving kwijtgeraakt maar nu ook op de religie.”*

En hij beschrijft het naast elkaar bestaan van vier opmerkelijke vormen van religie:

- De transformatie van religie tot politieke identitaire ideologieën zoals het christelijk fundamentalisme, het politiek islamisme en het orthodoxe jodendom.
- De transformatie van religie tot spiritualiteit.
- Het groeiend aantal mensen dat noch een ‘georganiseerde religie’, noch het atheïsme belijdt (de zogenaamde ‘nones’). (nvdr zoals ook bij jongeren in Vlaanderen onlangs werd vastgesteld).
- Het seculiere geloof: het geloof in de waardigheid van de mens en zijn onvervreembare rechten noemt hij ook een religie want het is gebaseerd op waarden die niet door middel van een democratische stemming zijn aangenomen. Het gaat om een geloof in bepaalde waarden.

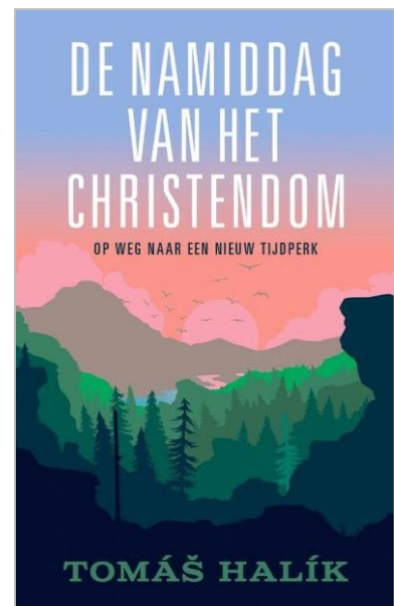
Een en ander brengt mee dat naast de dialoog tussen kerk en wereld er behoefte is aan een *dialoog tussen de verschillende psychologische typen van geloof binnen het christendom*: tussen het geloof als weg en het geloof als zekerheid, tussen de kerk als een gemeenschap van pelgrims en de kerk als thuis, tussen de kerk als gemeenschap van herinneringen en verhalen en de kerk als een veldhospitaal.

Daarmee worden zijn vier verschillende concepten van de kerk voor de toekomst aangegeven:

- Gemeenschap van de weg zijn - midden in de wereld - christenen moeten zout en zuurdesem zijn door in de samenleving actief te zijn.
- School van christelijke wijsheid: waar men onderscheid leert maken tussen geloof en religieuze overtuiging, tussen hoop en optimisme en tussen liefde en louter emotie.
- Veldhospitaal: erop uittrekken naar plaatsen waar mensen fysiek, sociaal, psychologisch en spiritueel gewond zijn.
- Spirituele centra als plaatsen van aanbidding en contemplatie, maar ook van ontmoeting en gesprek, waar geloofservaringen kunnen worden gedeeld.

Hij benadrukt dit laatste met de zin: *“De dienst van persoonlijke geestelijke begeleiding is de meest cruciale en meest gevraagde pastorale rol van de Kerk in de komende ‘namiddag’ van de christelijke geschiedenis.”*

Bovenstaande citaten willen een aanmoediging zijn om het boek te lezen, maar vooral om hierover samen van gedachte te wisselen, waarin we ook met onze gemeenschap verder werk willen van maken.

Terug naar inhoudstafel

Preekcursus 2023-2024

aangebracht door Jan Degraeuwe

Op initiatief van de Dominicaanse Familie Vlaanderen wordt op 8 zaterdagen van 10 tot 16 uur een preekcursus gegeven in het Klooster Dominicanen - Renaissancelaan 40 - 1000 Brussel. Meer informatie staat in de e-Bubbels van 9 juni 2023.

Je schrijft in voor de hele cursus, niet voor enkele items.

Geïnteresseerden kunnen ook enkel het voormiddagprogramma volgen.

Inschrijven via mail bij

Annemie Deckers

DominicaanseLekenVlaanderen@gmail.com

0477 36 30 32

Prijs van de cursus (inclusief soep): 240 euro - enkel voormiddagprogramma: 160 euro.

Je inschrijving is definitief na overschrijving van het gevraagde bedrag op rekeningnummer BE51 7380 1673 6562 van de Dominicaanse familie voor 2 september 2023.

[Terug naar inhoudstafel](#)

En tot slot

Zomers

door Toon Hermans

Zomers van toen
zijn groener en warmer,
zomers van nu
zijn een tikkeltje armer.

Maar straks zijn de zomers
van nu net zo groen
en zo warm, want dan zijn het
de zomers van toen.